



LOŠINJ NOVA KULTURNA MEKA ■ SVI U POHODE ANTIČKOM REMEK-DJELU I OSEBUJNOM MUZEJU

Nakon svečanog otvorenja koje je bilo prvorazredan društveni i kulturni događaj, samo u prva tri dana kroz Muzej Apoksiomena prošlo je oko tisuću posjetitelja. Svi su mahom fascinirani ljepotom kipa i samim muzejom pa nema sumnje da Mali Lošinj postaje nova meka ljubitelja umjetnosti i kulture



Bez daha pred Apoksiomenom

Tihana TOMIČIĆ,
Anja TOMOVIĆ

Kraj travnja 2016. Lošinj će zauvijek pamtili – spektakularno je otvoren Muzej Apoksiomena, jedinstven objekt koji izlaže jednu od najbolje sačuvanih

helenskih statua, nadenu 1996. u lošinjskom podmorju, ali koji je i sam kao djelo hrvatskih arhitekata senzacija za sebe. Osim ogromne kulturne vrijednosti koju Apoksiomen ima na svjetskoj razini, ovo je za Lošinj i nevjerojatna prilika za turistički razvoj i produljenje

turističke sezone na cijelu godinu. Uz ulaganja u hotelski smještaj zadnjih godina, kao i činjenicu da zračna luka na Lošinju i po mišljenju aktualne hrvatske Vlade treba imati strateški prioritet izgradnje, s Muzejom Apoksiomena ovaj kraj može doživjeti kulturno-tu-

rističku i razvojnu revoluciju.

A na otvorenju Muzeja 30. travnja bili su – svi, od predsjednice Republike Kolinde Grabar-Kitarović koja je prostor svečano otvorila kazavši kako je i sama godinama radila na tome da Apoksiomen ostane u Hrvatskoj te da se

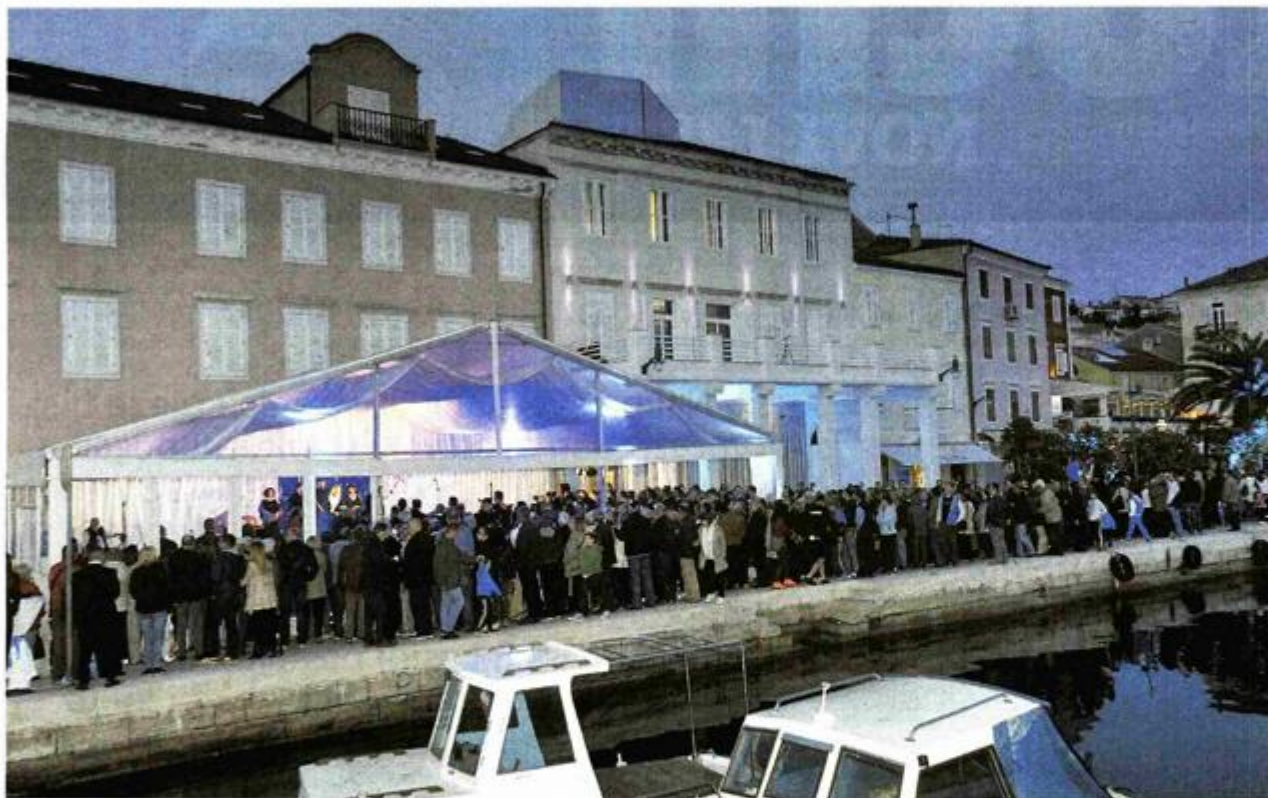
ovaj projekt završi; preko aktualnog ministra kulture Zlatka Hasanbegovića, ali i bivšeg ministra Bože Biškupića za čijeg je mandata projekt krenuo, do veleposlanika niza zemalja, ali i kulturne kreme Hrvatske, niza konzervatora i restauratora te muzealaca koji su na pro-

jektu godinama radili; i naravno Idis Turato i Saša Randić, idejni tvorci samoga Muzeja koji na jedinstven način prikazuje nalaz i važnost Apoksiomena za europsku kulturu u cjelini. Za kraj svečanosti na moru bio je

►► str. 2. i 3.



4.200 gostiju posjetilo je Lošinj 30. travnja, na dan otvorenja dugo iščekivanog Muzeja



Samo otvorenje Muzeja Apoksiomena bilo je prvorazredan kulturni i društveni događaj – gužva na lošinjskoj rivi

RESTAURACIJA ŽIVOTA

Novouređeni Muzej Apoksiomena u Palači Kvarner statuu pronađenu u podmorju između otočića Vele Orjule i otoka Lošinja, »vraća kući«. A Muzej predstavlja spoj antike i moderne doba u kombinaciji sa specifičnostima lošinskog podneblja. Pretpostavlja se da je antički brončani kip atleta, visok 192 cm, »završio« u moru početkom 1. stoljeća zbog jaka nevremena i opasnosti od prevrtanja broda ili kao žrtva bogovima za siguran nastavak putovanja kroz Osorski kanal.

Nakon što ga je 1996. kod otočića Vele Orjule pronašao i fotografirao belgijski turist, nalaz je dvije godine kasnije prijavljen hrvatskome Ministarstvu kulture. Prije 17 godina – 1999. – tadašnji voditelj radionice za metal Hrvatskog restauratorskog zavoda, a danas umirovljeni restaurator majstor Antonio Šerbetić krenuo je, uz renomiranog kolegu, danas pokojnog talijanskog restauratora Giuliana Tordija iz instituta Opificio delle Pietre Dure u Firenzi, u profesionalnu avanturu života – sanaciju i restauraciju brončanog kipa mladog atleta.

Kada je izvađen iz mora, Apoksiomen je bio sav prekriven morskim sedimentom i školjkašima, a glava mu je bila potpuno neprepoznatljiva, gotovo amorfnu – sjeća se svog prvog susreta s kipom njegov restaurator. Ronioci su posao vađenja iz mora odradili vrhunski. Na oslobađanju Apoksiomena, koji se na dubini od 45 metara zaglavio tjemenu glave i petom desne noge u stijenu, radili su najbolji profesionalni i arheološki ronioci u državi. Statua je potom, nakon restauracije, doslovce obilazila svijet i bila izložena u cijelom nizu svjetskih metropola, no uspjeh hrvatske kulture jest u tome što se Apoksiomen – vratio kući. I to ne samo u Hrvatsku, nego baš u Mali Lošinj, ondje gdje je spavao dvije tisuće godina.

Bez daha pred Apoksiomenom

▶▶ nastavak sa str. 1.

upriličen trodimenzionalni hologramski prikaz Apoksiomena, što je bilo posebna senzacija svečanosti otvorenja.

Novi identitet

– Apoksiomen, brončani atlet, stoljećima je bio zagrljen s plavim dubinama ladrana, a od sada je u zagrljaju vas Lošinjana, Primoraca. Budimo ponosni, uputimo svoju djecu u ovo prekrasno milenijsko putovanje. Kipar koji je stvorio Apoksiomena, taj izvanredni artefakt, htio je sigurno doseći vječnost, ali sigurno nije ni slutio kakav će divan ishod njegovo

djelo baš ovdje doživjeti, kazala je predsjednica Kolinda Grabar-Kitarović na otvorenju. Ova generacija dobila je novi zadatak, nastaviti pu-

LOŠINJANIMA BESPLATNO
 Prije dolaska u muzej obavezna je prethodna najava i rezervacija termina, a za građane Malog Lošinja osiguran je besplatan ulaz

tovanje u budućnost, kako bismo produžili život Apoksiomenu, trajnoj kulturnoj baštini Lošinja i Hrvatske, koja donosi novi identitet našem kraju. Uvjereni sam da će turistička priča Lošinja sada procvjetati, Lošinj je sada nova točka na kulturnoj mapi Europe i svijeta, kazala je novinarka predsjednica.

– Kao što je znamenita Venera Miloska ili Nika sa Samotrake dio identiteta velikih svjetskih metropola i njihovih muzeja, to će sada biti Apoksiomen za Lošinj i Hrvatsku. I u Hrvatskoj već postoje brojni primjeri kul-



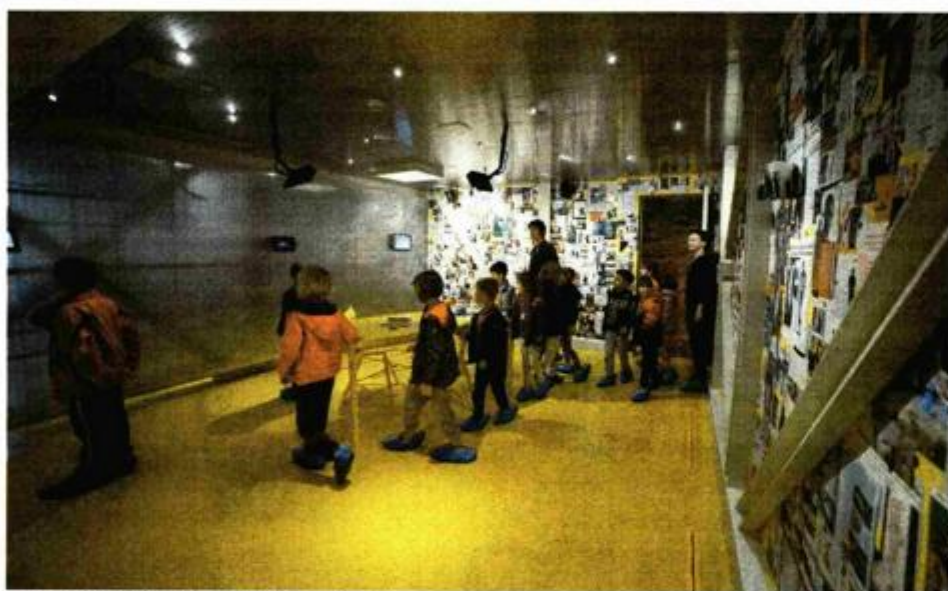
Topao lošinjki doček političkog svijeta

turnog turizma koji je izmijenio lice tih sredina – Vučedolski muzej, Muzej antičkog stakla, Muzej alke, preobrazili su lica svojih gradova, otvorili nova radna mjesta. Kulturni turizam mora biti

novi identitet Hrvatske, kazala je predsjednica.

– Sjajno zamišljeno, sjajno izvedeno, genijalno! Oduševljen sam, rekao je bivši ministar kulture Božo Biškupić nakon posjeta Muzeju Apok-

siomena. Nije lako napraviti muzej s brojnim artefaktima, a ovdje je arhitekt uspio napraviti muzej za jednu skulpturu. Muzejski postav je čudesan, rekao je Biškupić koji je u vrijeme svog prvog



Lošinjki vrtičarci u obilasku muzeja



Osoblje punih ruku posla – za pultom Anel Hasić i Andrea Blažević

LOŠINJANI ODUŠEVLJENI: KAD GA VIDIŠ DOĐU TI SUZE NA OČI, A SRCE JAKO LUPA

Novootvoreni muzej i Apoksiomen nikoga ne ostavljaju ravnodušnim, a posebno su emotivni njegovi sugrađani:

■ Martina Plazibat Perić: – Većina stanovnika nije mogla dočekati otvorenje pa ne čudi da najveći broj posjetitelja trenutno čine upravo stanovnici arhipelaga. Muzej je iznenađujuće lijep, s ugodnim prostorijama koje lijepo dočaravaju povijest i sam pronalazak kipa. Sretna sam zbog povratka našeg najljepšeg stanovnika.

■ Aldina Burić: – Apoksiomen je za mene u kategoriji »top five« svih kipova koje sam vidjela, a bilo ih je ier sam

imala sreću vidjeti Louvre, British Museum, Uffizi, Akropolu i druge. Kada sam ušla u bijelu prostoriju došlo su mi suze na oči i srce mi je jako lupalo. Možda će to nekom biti smiješno, ali nisam nikada mislila da ću u svom Malom Lošinjmu moći vidjeti remek-djelo poput ovoga. Posebno su me se dojmile ruke koje su nježnije nego na fotografijama. Muzej je izvanredan, svaki prostor ima svoju svrhu i smisao i ne bih ništa mijenjala. Željela bih samo malo više vremena provesti u tamnoj prostoriji (crnoj znanstvenoj sobi) kako bih mogla vidjeti i iščitati sve informacije

Sigurno ću se vratiti još puno puta.

■ Elena Magašić: – Ljepše od svih očekivanja. Mislila sam da je statua puno niža, ali već pri prvom pogledu uistinu oduzima dah. Izložba koja prati Apoksiomenovu priču također je lijepa, iako bih voljela još malo istražiti crnu izložbenu sobu, što znači da ću se definitivno ponovno vratiti u muzej.

■ Kristian Krivičić: – U posjet sam krenuo bez očekivanja, s nekakvom nul-tom emocijom, no odmah na početku zaintrigirala me glazba u pozadini. Riječ je o pratećem audio zapisu koji svojim zanimljivim intenzivnim notama u sv-

koj prostoriji (sceni) čini dodatak potpunom osjetilnom doživljaju. Oduševljen sam i multimedijalnim stolovima u crnoj sobi, koji pružaju mogućnost odabira jezika za iščitavanje raznih informacija o Apoksiomenu, a najmlađi mogu odigrati i koju multimedijalnu igricu. Iznenadila me je temperatura, odnosno mikroklima sobe u kojoj je kip. Uz svu bjelinu i ljepotu statue, šokirala me hladnoća. Prvi trenutak od ulaska u toliko iščekivanu sobu i susret sa statutom, obuzela me fascinantna hladnoća, no kada shvatite gdje ste, prođe vas neka toplina zadovoljstva, pa i ponos

Evidencijski broj / Article ID: 16635169
 Vrsta novine / Frequency: Dnevna
 Zemlja porijekla / Country of origin: Hrvatska
 Rubrika / Section:

” Zнала sam da se radi o nečem posebnom, no ništa me nije moglo pripremiti na emocije koje su se pojavile kada sam prvi put sve uživo vidjela – Andrea Blažević



Crna, znanstvena soba izaziva poseban interes posjetitelja

ministarskog mandata, 1998. godine, dobio prvu vijest o nalazu u lošinjskom podmorju: – K meni su došli britanski i belgijski veleposlanik s informacijom kako imaju naznaka da u sjevernojadranskom akvatoriju postoji jedan arheološki nalaz, ali to nije značilo ništa sve dok nam nakon razgovora i pregovora nisu otkrili preciznije informacije. Imali smo sreću da je slučajni nalaznik Rene Wouters zabilježio koordinate nalaza, a pogotovo što nitko, ali baš nitko nije primijetio da je glava statue odvojena od tijela. Ona je toliko lijepa i privlačna da bi možda netko pao u napast. Kasnije se ispostavilo da imamo jednu od najljepših antičkih skulptura u Europi, prepričao je bivši ministar Biškupić na spektakularnom otvorenju Muzeja, događaju koji je otok Lošinj uveo u jedno sasvim novo,

prvenstveno turističko, razdoblje.

Dnevno 320 posjetitelja

Već je samo u prva tri dana nakon otvorenja Muzeja Apoksiomena ugostio skoro tisuću posjetitelja, što najbolje svjedoči o interesu javnosti. Već su danima ispunjene kvote posjeta, uzme li u obzir da dnevno Muzej može posjetiti 16 grupa od po najviše 20 osoba. Kako je radno vrijeme od 10 do 18 sati, svakodnevno taj jedinstveni eksponat i njegov dom može upoznati 320 posjetitelja.

Lošinj je za prvomajski vikend zabilježio čak 10.200 noćenja i 1.483 dolaska, a najveći broj posjeta zabilježen je u subotu 30. travnja, na samo otvorenje dugo iščekivanog Muzeja. Čak 4.200 gostiju tog je dana posjetilo otok vitalnosti, a Lošinjani

vjeruju da će ta brojka usurret ljetnoj sezoni nastaviti rasti.

O jedinstvenosti i posjećenosti novootvorenog muzeja govori nam i arheologinja, ravnateljica Lošinjskog muzeja i stručna suradnica Muzeja Apoksiomena Zrinka Ettinger Starčić. – Jako smo zadovoljni s trenutnom posjećenosti i dojmovi posjetitelja su odlični. Nakon obilaska svi su fascinirani ljepotom kipa, ali i samom arhitekturom muzeja. Većina posjetitelja nakon posjeta ostane bez riječi, a najčešći komentar je da muzej izgleda svjetski, kaže Ettinger Starčić.

Muzej trenutno broji šestero zaposlenih, od kojih četvero vode grupe kroz izložbu stalnog postava.

– Samo otvorenje proteklo je izvan svih očekivanja. Uz pozitivnu tremu, sve je prošlo u najboljem redu, kako

“ Kao što je znamenita Venera Miloska ili Nika sa Samotrake dio identiteta velikih svjetskih metropola i njihovih muzeja, to će sada biti Apoksiomen za Lošinj i Hrvatsku

Kolinda Grabar-Kitarović

smo i planirali. Iako kao tim ne suradjujemo dugo, vrlo brzo smo se usuglasili i uspješno profunkcionirali, kaže Anel Hasić, član tima muzejskih zaposlenika. On stvaruje prvi kontakt s posjetiteljima budući da se nalazi za prodajnim pultom na ulazu. To također znači da može primijetiti očekivanja posjetitelja prilikom ulaska te dojmove nakon obilaska. – Često posjetitelji ulaze začuđeni jer misle da se tu nalazi samo jedna statua. Ne očekuju sav popratni sadržaj i stalni postav prije i poslije sobe sa statuum. Vidi se oduševljenje pri izlasku, međutim najviše pozitivnih emocija primijetili smo kod lokalnog stanovništva. Knjiga dojmova zasad je bogata samo pozitivnim komentarijima te se nadamo da će tako biti i dalje.

Rezervacija termina

Muzejska zaposlenica Andrea Blažević vodi posjetitelje u obilasku muzeja te samim time ima direktan uvid u njihove prve reakcije prilikom ulaska u sobu s kipom. Super

POPOT ODISEJE U SVEMIRU

Sam objekt Muzeja u Palači Kvarner izvanredan je arhitektonski koncept: obilazak se po autoru Idisu Turatu, koji je projekt dovršavao, sastoji od devet scena, a naravno ključna je bijela soba, u kojoj je kip izložen, a koja je osvijetljena tzv. apsolutnom svjetlošću, sa svih strana jednako, kako niti jedan dio statue ne bi bio drugorazredan.

– Htjeli smo postići atmosferu iz Odiseje u svemiru 2001., rekao je Turato u prvom obilasku Muzeja s predsjednicom i uzvanicima. Scena prva predviđa ulazak posjetioaca – uz jaki zvuk i zamračenje svjetala spuštaju se pokretni eskalatori koji ih uvode u priču izložbe muzeja poput avionskih cijevi – stubišta za planirani let. Sve je popraćeno monumentalnim zvukom i jakim mirisom mediteranskog bilja. Potom, posjetitelji se u grupi od 20 penju kroz mračno stubište-eskalator, i dolaze u prvu – dvoranu za prateću izložbu. Prostorija je izvedena iz poliranog aluminija sa zaobljenim rubovima-bridovima kocke-prostorije, kojom se ostvaruje osjećaj beskonačnosti. Tu su stolovi koji svijetle, a na njima su izloženi svi elementi priče o Apoksiomenu. Prostor ima snažno hladni metalni miris poput Apoksiomenovog metala kad je bio izvađen iz mora. Hladno.

Scena 3: posjetitelji prelaze u mali amfiteatar koji je izveden u oblozi zlatnih vlati, zlatne spužve, kojom se stvara u svakom posjetitelju osjećaj prolaska kroz žitno polje. Prostor je obložen tepisima od vrha do dna, i nakon što posjetitelji zauzmu svoje položajemjesta na blago podignutom amfiteatru, prostor se zamračuje i započinje film o uzbuđenju i misteriji Apoksiomena. Zatim, nakon pogledane filmske projekcije posjetitelji ulaze u sobu »periskopa«. Preko optičkih uređaja-periskopa sagledavaju savršeni kip iz zablje perspektive. I potom: vrhunac izložbe: kip se nalazi u bijeloj sobi s kristaličnim bijelim difuzno osvijetljenim zidovima, jer: Apoksiomen je savršen. Na kraju, nakon obilaska i kruženja oko fenomenona Apoksiomena posjetitelji završavaju izložbu u »sobi bijelog satena«. Prostor u sebi sadrži blagi amfiteatar s otvorom-pogledom na živopisnu lošinjsku luku, a obložen je ogledalima, te se posjetitelj osjeća kao u unutrašnjosti kaleidoskopa, kojom se potom pridružuje i refleks s mora u luci. Na koncu, prostor ima i bar i suvenirnicu, kao komercijalni dio projekta.



Dipl. ing. arh. Idis Turato



Nakon otvorenja na »antički domjenak« u obližnji restoran Bocca Vera

■ Helena Sarčević: – Najviše me se dojmila soba tepiha. Te boje, toplina, uloženi trud... Vidi se da su sati rada utrošeni u toj sobi, a nije me ravnodušnom ostavila ni posljednja, soba dojmova, odnosno lounge bar. Predivan pogled i efekt odbijeska malološinjske uvale, zahvaljujući specijalno dizajniranim stropnim i zidnim staklenim podlogama, čine vas sigurnim da se nalazite u jednom od najljepših mediteranskih mjesta. Tek tada sam uistinu doživjela povezanost muzeja i statue s destinacijom.

■ Drago Rančić: – Muzej mi je pribli-

žio grčku umjetnost i promijenio pogled na veličanstvenu statuu koja stvarno oduzima dah. Zrači jednom posebnom energijom i satima bih mogao boraviti u Apoksiomenovoj sobi. Radujem se ponovnom posjeti sa svojom obitelji kojoj svakodnevno s oduševljenjem prepričavam svoj prvi susret s grčkim ljepotanom, rekao je vlasnik restorana Bocca Vera, koji je za sve prisutne na svečanom otvorenju Muzeja ponudio antički banket, pripremljen uz pomoć kreativnog lošinjskog kuhara Adrijana Nikolića, na bazi namirnica i na način kao u doba antike.



Aldina Burić



Elena Magašić



Kristian Krivičić



Helena Sarčević



Drago Rančić